

การพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Development A Secondary School Administration Model According To World-Class Standard School Criterion The Office Of The Basic Education Commission

สุภาวดี คำนาคี¹, วิภาภรณ์ ภู่วัฒนกุล², อัจฉรา วัฒนานรงค์³,
ศักดิ์ชัย นิรุญทวี⁴

วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา^{1,2,3,4}

Supawadee Kumnadee¹, Vipaporn Poovatanakul²,
Achara Whattananarong³, Sakchai Nirunthavee⁴

College of Management University of Phayao^{1,2,3,4}

E-mail: supawadeeku@gmail.com^{1,2,3,4}

Received: April 26, 2022; Revised: May 29, 2023; Accepted: June 12, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ผ่านการประเมินระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of The Basic Education Commission Quality Award: OBECQA) จำนวน 179 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis: MRA) และการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มปัจจัยภายในและกลุ่มปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 10 ตัวแปร ร่วมกันพยากรณ์การเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลได้ร้อยละ 83.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนมาตรฐานสากล ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ พบว่าผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบ การบริหาร สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

ABSTRACT

The research design followed a Research and Development methodology. The purposes of this research were to: 1) study the factors affecting the administration of secondary education schools to world-class standard schools criterion, 2) examine the theoretical model of factors affecting the administration of secondary education schools to world-class standard schools criterion and consistent with empirical data, and 3) evaluate appropriateness, possibility and usefulness of the model for secondary school administration to world-class standard school criterion. The samples were 179 schools that have passed the evaluation of the Office of The Basic Education Commission Quality Award: OBECQA, by Stratified sampling method. The research tool was a questionnaire. The Statistics used for data analysis were descriptive statistics: Multiple regression analysis (MRA) by Stepwise multiple regressions and Structural Equation Modeling (SEM). The results of the research were: 1) Factors affecting the administration of secondary schools to the world-class standard school criteria consisted of internal factors and external factors. 2) A Secondary School Administration Model to world-class standard schools criterion was confirmed by 10 variables which predicted and explained the world-class standard schools criterion at 83.6 percent with the significance level of .01, and 3) The results of the evaluation of a Secondary School Administration Model to world-class standard school criterion evaluated by the experts were suitable and possible at the highest level, and evaluated by the school personnel was possible and useful at the highest level.

KEYWORDS: Model, Administration, A Secondary School, world-class standard school criterion

บทนำ

การบริหารการศึกษาด้วยระบบคุณภาพ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) ได้นำมาเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ผ่านการขับเคลื่อนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบัน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2561) โดยโครงการดังกล่าวมีแนวคิดพื้นฐานมาจากกระบวนการตัดสินรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (The Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้การยอมรับว่าเป็นกรอบบริหารจัดการเพื่อนำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศ โดยได้มีการนำไปประยุกต์ในการบริหารเชิงระบบทางด้านการศึกษา (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2562, หน้า 6)

การขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้กำหนดให้โรงเรียนมาตรฐานสากล มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับโรงเรียน (School Quality Award : ScQA) ระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of The Basic Education Commission Quality Award: OBECQA) และระดับที่ 3 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับชาติ (Thailand Quality Award: TQA) ซึ่งยึดหลักการบริหารสู่ความเป็นเลิศตามแนวคิดของมัลดริจ (Malcolm Baldrige) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นลูกค้า 4) การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน และ 7) การมุ่งเน้นผลลัพธ์ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

จากรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการพัฒนาส่งเสริมการขับเคลื่อนโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง โดยปี พ.ศ. 2561 – 2564 มีเป้าหมายพัฒนาโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในโครงการนี้จำนวน 1,287 แห่ง และในปี พ.ศ.2563 พบว่ามีโรงเรียนที่ผ่านประเมินการประเมินระดับที่ 1 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับโรงเรียน (ScQA) จำนวน 511 แห่งและมีเพียง 280 โรงเรียน ที่ผ่านการประเมินระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) และยังพบว่าไม่มีโรงเรียนใดในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ผ่านการประเมินระดับที่ 3 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับชาติ (TQA) (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สารสนเทศโรงเรียนมาตรฐานสากล. [ออนไลน์], 2563)

จากความสำคัญของการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลและปัญหาของปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล แล้วนำมาพัฒนา “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาที่ต้องการเข้าสู่กระบวนการประเมินระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) พัฒนาสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ให้เกิดการดำเนินงานที่มีความเป็นระบบสู่ความเป็นเลิศในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล
2. ตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

สมมติฐาน

1. ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสามารถอธิบายการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
2. ปัจจัยที่ศึกษามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถสร้างรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลได้
3. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การวิจัยครั้งนี้จะให้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติเกี่ยวกับโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านการบริหารที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาระบบบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล
2. ผลการศึกษาเป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในแต่ละภูมิภาค ที่มีความพร้อมและประสงค์จะนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาไปใช้โดยคำนึงถึง

บริบท ข้อดีข้อจำกัดและเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้

3. หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำผลการศึกษา ไปเป็นแนวทางในการสนับสนุนโรงเรียนในสังกัดให้สามารถบริหารโรงเรียนไปสู่โรงเรียนคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลได้

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. กระบวนการการบริหารแบบ PIE Model ตามแนวคิดของ Newby, Stepich, Lehman & Russell (2000) ที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และ การประเมินผล (Evaluation) สามารถอธิบายและมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1.1 การวางแผน (Planning: P) หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจ กำหนดวิธีการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า เพื่อการดำเนินงานที่เป็นระบบใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ โดยมีการปฏิบัติตั้งแต่การประชุมวางแผน การกำหนดระยะเวลา การดำเนินการ การวางแผนงบประมาณที่ใช้ การกำหนดกิจกรรม / โครงการ กำหนดตัวชี้วัดและการกำหนดผู้รับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation: I) เป็นขั้นตอนในการนำทางเลือกที่เลือกไว้หรือแผนที่วางไว้มาปฏิบัติจริงเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานในการบริหารมุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ตั้งไว้ โดยจะประกอบด้วย การจัดองค์กร การประสานงาน การปฏิบัติ การจัดอัตรากำลัง การขึ้นนำ การจัดงบประมาณ การนำสู่การปฏิบัติ โดยมีการปฏิบัติจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

1.3 การประเมินผล (Evaluation: E) เป็นการตรวจสอบการควบคุมและการวัดผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องหรือข้อจำกัด เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยมีขั้นตอน การตรวจสอบ การปรับปรุง การรายงาน และการประเมินผล โดยใน

การวางแผนและดำเนินการปฏิบัติทุกครั้ง มีการนิเทศติดตาม การสรุปผลที่ได้จากการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาได้ประชุมวางแผนไว้

2. แนวคิดและหลักการการพัฒนาระบบบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.1 ความเป็นมาของโรงเรียน

มาตรฐานสากล เป็นการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพ โดยอิงแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) มาพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการโรงเรียน โดยมีแนวคิดและกระบวนการพื้นฐานทางด้านเทคนิคและกระบวนการตัดสินรางวัลเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ของสหรัฐอเมริกา (The Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA) ของประเทศสหรัฐอเมริกาสร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1987 สำหรับการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศไทย ได้มีการพัฒนาส่งเสริมการขับเคลื่อนโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง เริ่มต้นขับเคลื่อนในปี 2553 โดยสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสารสนเทศโรงเรียนมาตรฐานสากล. [ออนไลน์], 2563)

2.2 เกณฑ์คุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ลักษณะที่สำคัญของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) พิจารณาจากการมุ่งเน้นที่ค่านิยมและแนวคิดหลัก การมุ่งเน้นกระบวนการ การมุ่งเน้นผลลัพธ์ เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การมุ่งเน้นการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกัน การมุ่งเน้นการปรับปรุง และกรอบความคิดของเกณฑ์ (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2562)

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 280 โรงเรียน ที่ผ่านประเมินระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

2. การเลือกตัวอย่าง คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) ซึ่งเป็นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการยอมรับในการวิเคราะห์สถิติที่มีตัวแปรพหุ โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างต้อง 10 – 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 40) ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 17 ตัวแปร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) ได้โรงเรียนทั้งหมด 179 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล แบ่งออกเป็นออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

ส่วนที่ 3 การเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา (Content validity) เครื่องมือที่ใช้มีผลการวิเคราะห์คุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา โดยพบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

3. คุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ทั้งฉบับเท่ากับ .990

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) เพื่อตอบสนองมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก สามารถอธิบายการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 การแปลความหมายการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (MRA) จะพิจารณาจากค่าสถิติ R Square (R^2) โดยค่าสถิติ R^2 จะอธิบายว่า ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ตัวแปรตามได้ร้อยละเท่าไร (บุญศรี พรหมมาพันธุ์, 2561) มีการแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่า R^2 มีค่า .60 ขึ้นไปหรือร้อยละ 60 ขึ้นไป หมายถึงสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ได้มาก

ค่า R^2 มีค่า .40 ถึง .60 หรือร้อยละ 40-60 หมายถึงสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ได้ปานกลาง

ค่า R^2 มีค่าต่ำกว่า .40 หรือน้อยกว่าร้อยละ 40 หมายถึงสามารถอธิบายหรือพยากรณ์ได้น้อย

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบและประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบเชิงทฤษฎีของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดย

1) การวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

2) การวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหาร วงจรการบริหาร PIE Model

3) นำผลการศึกษากลับมาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ในการวิจัยระยะที่ 1 และการวิเคราะห์โมเดล

สมการเชิงโครงสร้าง (SEM) มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปสาระสำคัญ

4) ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ตามกระบวนการบริหารแบบ PIE Model ตามแนวคิดของ Newby, Stepich, Lehman & Russell (2000)

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

1. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้

1) เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงในการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ซึ่งได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาและมีความรอบรู้ด้านโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 9 คน

2) การนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลที่ได้ มาพิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการใช้รูปแบบ มีขั้นตอน ดังนี้

1) เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ของผู้ให้ข้อมูลในการประเมินรูปแบบความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ได้แก่บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูที่ดูแลโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล รวมจำนวน 30 คน

2) การนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลที่ได้ มาพิจารณาประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในระยะนี้ ได้แก่ รูปแบบการ

บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล และแบบประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ และ ฉบับที่ 2 แบบประเมินสำหรับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนมาตรฐานสากลในการใช้รูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) โดยกำหนดความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2555)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบของกลุ่มตัวแปรปัจจัยภายในและกลุ่มตัวแปรปัจจัยภายนอก ในการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	b	β	SE	Z	R^2
ปัจจัยภายใน	การกำหนดนโยบายฯ	0.807	0.820**	0.026	31.571	0.672**
	การสร้างวัฒนธรรมองค์กร	0.817	0.863**	0.020	42.575	0.744**
	การมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร	1.000	0.882**	0.019	46.009	0.778**
	การส่งเสริมสมรรถนะบุคลากร	0.959	0.829**	0.025	32.722	0.680**
	การพัฒนาระบบฐานข้อมูลฯ	0.820	0.825**	0.025	32.389	0.680**
	การมีระบบการนิเทศติดตามฯ	0.869	0.885**	0.019	46.375	0.783**
ปัจจัยภายนอก	ความพร้อมของสภาพแวดล้อมฯ	0.611	0.793**	0.030	26.472	0.629**
	การส่งเสริมจากชุมชน	0.835	0.917**	0.015	59.331	0.841**
	การมีส่วนร่วมฯ	1.000	0.917**	0.015	60.836	0.840**
	การส่งเสริมจากเครือข่ายฯ	0.827	0.873**	0.021	42.074	0.762**

$\chi^2 = 98.859$, df = 86 , p - value = 0.2636, RMSEA = 0.023 , SRMR = 0.046 , CFI = 0.998 , TLI = 0.996 (MPLUS 8.4)

จากตารางที่ 1 พบว่า เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยันจากโมเดลการวัด พบว่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยภายใน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.825 ถึง

โดยภาพรวมทั้ง 10 ตัวแปร พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณ $R^2 = 0.782$ นั่นคือสามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลได้ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานวิจัยข้อที่ 1 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก สามารถอธิบายการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ดังนั้น จึงนำตัวแปรทั้ง 10 ตัวแปร ไปใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

2. การตรวจสอบรูปแบบเชิงทฤษฎีของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

0.885 และในปัจจัยภายนอก สัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรปัจจัยภายนอก มีค่าอยู่ระหว่าง 0.793 ถึง 0.917 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทุกตัว เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การ

ทำนาย (R^2) ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร มีค่าอยู่ระหว่าง 0.629 ถึง 0.841 (ร้อยละ 62.9

ถึง 84.1) แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าอิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และ อิทธิพลรวม (TE) ของตัวแปรเชิงสาเหตุของการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

ตัวแปรเหตุ ตัวแปรผล	ปัจจัยภายใน			ตัวแปรตาม การเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ปัจจัยภายใน	-	-	-	0.922**	-	0.922**
ปัจจัยภายนอก	0.823**	-	0.823**	-0.009	0.759**	0.749

$R^2 = 0.836$, $\chi^2 = 98.859$, df =86 , p - value = 0.2636, RMSEA = 0.023 , SRMR = 0.046 , CFI = 0.998 , TLI= 0.996 (MPLUS 8.4)

** p-value < .01 (t-value ≥ 2.58) , * p-value < .05

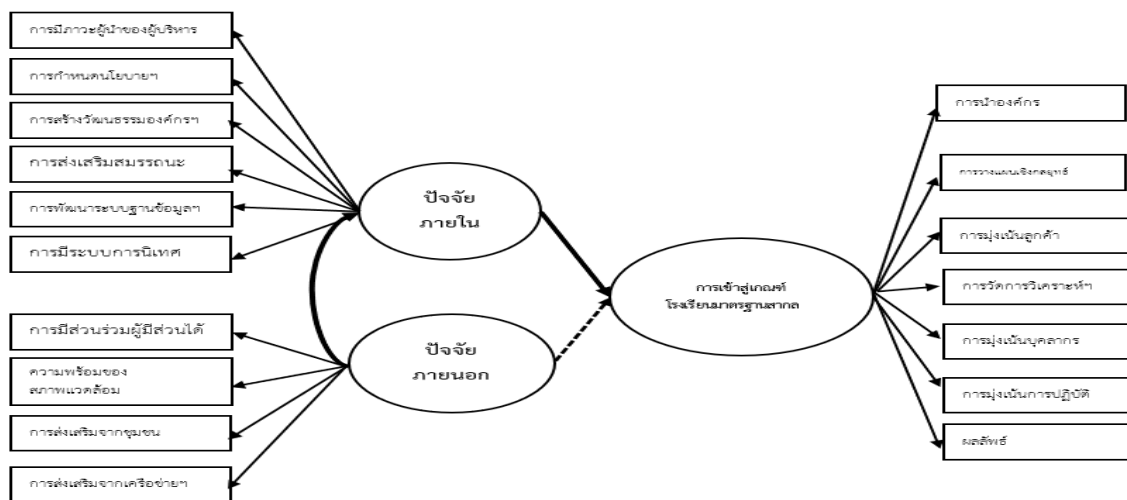
จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล สามารถร่วมกันพยากรณ์หรือร่วมกันอธิบายการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลร้อยละ 83.6 โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ $R^2 = 0.836$, โดยปัจจัยภายใน ซึ่งประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบาย ทรัพยากรและการปฏิบัติด้านการวางแผนและการออกแบบ 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร 3) การมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) การส่งเสริมสมรรถนะบุคลากร 5) การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การจัดการสารสนเทศและการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและ 6) การมีระบบการนิเทศติดตามมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้วยขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.922 , (p-value=.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความพร้อมของสภาพแวดล้อม 2) การส่งเสริมจากชุมชน 3) การมีส่วนร่วมฯ และ 4) การส่งเสริมจากเครือข่ายฯ มีอิทธิพลเชิงลบต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้วยขนาดอิทธิพลใน

รูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ -0.009, (p-value=.899) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ปัจจัยภายนอก มีอิทธิพลเชิงบวกต่อปัจจัยภายในด้วยขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.823, (p-value=.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผ่านตัวแปรปัจจัยภายใน ด้วยขนาดอิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.759

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) ในการตรวจสอบมีการปรับโมเดล โดยใช้ดัชนีการปรับโมเดล (Model Modification Indices) เพื่อให้โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้นสรุปได้ว่าปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล สามารถร่วมกันพยากรณ์หรือร่วมกันอธิบายการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลร้อยละ 83.6 สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ 2 ที่ว่า “ปัจจัยที่ศึกษา มีความ

สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถสร้างรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียน

มาตรฐานสากลได้” สามารถสร้างรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

3. ผลการสร้างและประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ(MRA) และการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) เพื่อหาปัจจัยเชิงสาเหตุ โดยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาสร้างรูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารด้วยวงจรการบริหารแบบ PIE ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้ทรงคุณวุฒิของรูปแบบการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินโดยบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนมาตรฐานสากลในการใช้รูปแบบ เพื่อประเมินระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์

โรงเรียนมาตรฐานสากล มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

ตัวแปรปัจจัยภายใน ด้านการกำหนดนโยบาย ทฤษฎีและการปฏิบัติ ด้านการวางแผนและการออกแบบ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญเพราะถ้าสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน มีการประชุมวางแผนจัดสรรงบประมาณ มีการประชุมถ่ายทอดแผนปฏิบัติการสู่บุคลากรในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีโครงการ/กิจกรรมในการส่งเสริมสมรรถนะหลักขององค์กร โดยมีการประชุมวางแผนการออกแบบระบบและกระบวนการทำงานขององค์กรอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้เกิดการดำเนินการที่ดี เพราะผลการดำเนินงานที่ดีเกิดจากการวางแผนที่ดี มีกระบวนการวางแผนในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Dhammei (2022 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตน์) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของการบริหารการศึกษา 13 ประการได้แก่ 1) กำหนด

จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา 2) กำหนดนโยบายกรอบการบริหารการศึกษา 3) วางโครงสร้างองค์กร 4) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งในองค์กร 5) กำหนดอำนาจและอำนาจหน้าที่ของตำแหน่งขององค์กร 6) จัดหาเงินทุนและทรัพยากรวัสดุอื่นๆ 7) วางแผนการบริหารการศึกษาและดำเนินโครงการด้านการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 8) จัดให้มีบุคลากรที่จำเป็นในการดำเนินกิจการอย่างราบรื่น 9) กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งด้านคุณภาพและปริมาณสำหรับบุคลากร 10) สร้างภาวะผู้นำทางวิชาชีพที่ดี 11) ช่วยกระตุ้นและเติมพลังให้กับความพยายามของบุคลากรและคงไว้ซึ่งการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 12) ประเมินผลลัพธ์โดยรวมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเป้าหมายบรรทัดฐานที่กำหนดไว้ และ 13) รวมพลังทั้งหมดที่ทำหน้าที่ในด้านการศึกษา เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ สมมาตร ลัทธิรัตนธำนิ เกสทอง, และ นันทิยา น้อยจันทร์ (2560) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ การนำนโยบายคุณภาพสู่การปฏิบัติเป็น 1 ใน 8 องค์ประกอบที่สำคัญจากการศึกษาองค์ประกอบการบริหารคุณภาพสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาว่ามี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การพัฒนาบุคลากร การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา การสร้างทีมงานในการพัฒนานักเรียน การควบคุมคุณภาพ คุณภาพนักเรียน การนำนโยบายคุณภาพสู่การปฏิบัติ และการบริหารจัดการ

นอกจากนั้น *การมีระบบการนิเทศ ติดตามที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง* โดยมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาในปีต่อไป รวมทั้งมีนาระบบเทคโนโลยีมาส่งเสริมการนิเทศ ติดตามที่มีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนที่สร้างเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน นั้นจะช่วยให้การบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ ดังที่ Owens (2004 อ้างถึงใน ญาณิศา บุญจิตร, 2552) กล่าวไว้ว่า ในแต่ละองค์กร ย่อมมีปัจจัยภายในที่ทำหน้าที่ช่วยให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น ซึ่งในองค์กรใดองค์กรหนึ่งจะประกอบไปด้วย

ปัจจัยภายในที่มีความสัมพันธ์และส่งผลถึงกัน 6 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านเป้าหมาย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านงาน ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านคน และ ปัจจัยด้านการประสานงานกับสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งจะพบว่า การนิเทศติดตาม จำเป็นต้องมีปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านคน และด้านการประสานงานมาสนับสนุน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานที่เด่นชัด

ตัวแปรสำคัญที่ขาดไม่ได้เลยคือ *การมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร* เพราะ การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุความสำเร็จ สามารถสื่อสารกับบุคลากร ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำกับดูแลการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษา มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมของชุมชน รวมทั้งมีการกระตุ้นเสริมแรงให้มีผลการดำเนินการที่ดีของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญในการเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในที่จะส่งผลให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องการนำการบริหารการศึกษาด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) มาพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ผ่านการขับเคลื่อนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2565) เช่นเดียวกันกับ Sawaluddin, Surachman, Djumahi & Mintarti Rahayu.(2013) ศึกษาการบริหารจัดการที่มีคุณภาพของ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) กรณีศึกษาของ College in Southeast Sulawesi, Indonesia โดยได้ศึกษาผลกระทบของเกณฑ์ MBNQA ในการทำงานและอธิบายถึงผลกระทบของกระบวนการดำเนินงานกระบวนการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผลกระทบของความเป็นผู้นำในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งงาน

การมุ่งเน้นลูกค้า ด้านประสิทธิภาพขององค์กรและด้านการมุ่งการดำเนินงาน

2. ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า สามารถร่วมกันพยากรณ์หรือร่วมกันอธิบายการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ร้อยละ 83.6 จะพบว่า ตัวแปรที่ได้จากการศึกษามีความสำคัญต่อการสร้างรูปแบบบริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์หรืออิทธิพลทางอ้อม จากการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) ที่มีความยืดหยุ่นในทางสถิติ มีการปรับโมเดล โดยใช้ดัชนีการปรับโมเดล (Model Modification Indices) ใช้ปรับเพื่อให้โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น ซึ่งในการปรับโมเดลนี้ได้พิจารณาหลักการตามทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้จากการศึกษาเอกสาร และทำให้เห็นถึงขนาดอิทธิพลและน้ำหนักองค์ประกอบที่อธิบายหรือทำนายการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลได้แตกต่างกัน สอดคล้องกับที่อุทุมพร จามรมาน (2541) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสร้างรูปแบบก็เพื่อทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบนั้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

ถึงแม้ว่าปัจจัยภายนอก จะมีอิทธิพลเชิงลบต่อการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล ดังที่กล่าวมา แต่ปัจจัยภายนอกยังมีความสำคัญ ซึ่งมีอิทธิพลเชิงบวกต่อปัจจัยภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรการเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผ่านตัวแปรปัจจัยภายใน จะเห็นได้ว่าตัวแปรทุกตัวล้วนมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล การวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) จึงเหมาะสมสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

นี้ สอดคล้องกับที่ Keeves (1988 อ้างถึงใน รัชนก โสภพิศ, 2553) ได้แบ่งประเภทของแบบจำลองที่เหมาะสมในทางการศึกษา โดยกล่าวว่ารูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Model) เป็นแบบจำลองที่พัฒนามาจากแบบจำลองเชิงอธิบาย ที่นำเอาเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มาใช้ ปัจจุบันมีการนำแบบจำลองนี้มาใช้ในการวิจัยทางการศึกษามากขึ้น แบบจำลองนี้จะแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเหตุและผลได้ชัดเจนขึ้น

นอกจากนี้การวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) ยังให้ความสำคัญกับตัวแปรทุกตัวแปรที่ผ่านการสังเคราะห์เอกสารมาแล้ว โดยเฉพาะตัวแปรการมีระบบการนิเทศติดตาม และการมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาให้สำเร็จและมีความยั่งยืนได้ โดยการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารเอง มีกระบวนการนิเทศติดตามที่ต่อเนื่องและเข้มแข็ง จะช่วยส่งเสริมให้เกิดระบบในการทำงานที่ดีมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Ishak, A.H., Osman, M.R., Manan, S.K., & Din, G. (2016) ได้ศึกษาในด้านภาวะผู้นำโดยศึกษาความสัมพันธ์ของแนวปฏิบัติด้านการจัดการคุณภาพ MBNQA ได้แก่ ผลกระทบของภาวะผู้นำ การมุ่งเน้นด้านแรงงาน การวางแผนเชิงกลยุทธ์และการมุ่งเน้นลูกค้าไปยังการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

3. ผลการสร้างและประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล

ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยพบว่า มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและผลการประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการใช้รูปแบบ เพื่อประเมิน

ระดับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากล มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากขึ้นไป แสดงว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลสามารถออกแบบตามวงจรการบริหารแบบ PIE Model ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้นำไปใช้สามารถเห็นภาพของการนำไปปฏิบัติได้เกิดประโยชน์ได้จริง สามารถนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบเพื่อขับเคลื่อนตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (SEM) เพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลได้ เพราะกระบวนการการบริหารแบบ PIE Model เป็นวงจรการบริหาร Planning-Implementation-Evaluation ตามแนวคิดของ Newby, Stepich, Lehman & Russell (2000) นั้นประกอบด้วย 3 ขั้นตอนได้แก่ การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล ถือว่าครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนที่มีรายละเอียดต่าง ๆ การกำหนดวิธีการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า เพื่อกำหนดงานที่เป็นระบบใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ โดยมีการปฏิบัติตั้งแต่การประชุมวางแผน การกำหนดระยะเวลา การดำเนินการ การวางแผนงบประมาณที่ใช้ การกำหนดกิจกรรม / โครงการ กำหนดตัวชี้วัด และการกำหนดผู้รับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เป็นขั้นตอนในการนำทางเลือกที่เลือกไว้หรือแผนที่วางไว้มาปฏิบัติจริงเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานในการบริหารมุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ตั้งไว้และการประเมินผล ที่เป็นการตรวจสอบการควบคุมและการวัดผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องหรือข้อจำกัด เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ ดังที่

อุทุมพร จามรมาน (2541) กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสร้างรูปแบบก็เพื่อทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบนั้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ และคุณลักษณะของรูปแบบที่ดี พูลสุข หิงคานนท์ (2540) สรุปถึงรูปแบบที่ดี ควรมีลักษณะ 5 ประการคือ 1) ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าการเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรวมๆ 2) ควรนำไปสู่การทำนายผลที่จะตามมาโดยสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) ควรอธิบายถึงโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน 4) ควรนำไปสู่การสร้างแนวคิดใหม่ หรือความสัมพันธ์ใหม่ของเรื่องที่ศึกษาได้ และ 5) ควรจะสอดคล้องกับกรอบของทฤษฎีของสิ่งที่จะใช้รูปแบบนั้นมาอธิบาย ทำให้การนำวงจรการบริหารแบบ PIE Model ที่พัฒนาขึ้นมีความน่าเชื่อถือ ในการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพในการนำองค์กรและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในลำดับต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการนำองค์กร ควรมีการนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนและออกแบบระบบงานที่ชัดเจน รวมทั้งมีการจัดอบรมพัฒนาระบบฐานข้อมูล การจัดการสารสนเทศและการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ดี

2. ด้านการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารและการมีระบบการนิเทศ ติดตาม สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ควรให้ความสำคัญในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารและพัฒนาระบบนิเทศติดตามให้เข้มแข็ง สามารถนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาไปใช้โดยคำนึงถึงบริบท ข้อดี ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้

3. ควรมีการจัดอบรมส่งเสริมสมรรถนะบุคลากร ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึงและเต็มตามศักยภาพ โดยการมีคู่มือปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดี

4. หน่วยงานต้นสังกัด ควรมีการจัดอบรมด้านการออกแบบการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การออกแบบสารสนเทศ การออกแบบระบบการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการทำงานของบุคลากร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรต่อยอดงานวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรเพิ่มมากขึ้น ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยใช้งานวิจัยเป็นแนวทาง

2. ควรศึกษาขนาดอิทธิพลของตัวแปรปัจจัยภายในและภายนอกเพื่อจัดลำดับและให้ความสำคัญในการออกแบบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ควรศึกษาวิจัยต่อยอดโดยใช้รูปแบบการบริหารนี้เป็นแนวทางในการทดสอบกรณีศึกษาที่สถานศึกษาจริง

เอกสารอ้างอิง

- ญาณิศา บุญจิตร. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย.(2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2555). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*.กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญศรี พรหมมาพันธุ์.(2561). เทคนิคการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการใช้สหสัมพันธ์และการถดถอยในการวิจัย.*วารสารศึกษาศาสตร์ มธส*, 11(1), 35
- พูนสุข หิงคานนท์. (2540). *การพัฒนารูปแบบการจัดองค์การของวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ครุ ศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนก โสภากิจ.(2553).*การพัฒนารูปแบบการเตรียมพร้อมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว.วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2566). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมาพร ลิ้มรัตน์. (2560). รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา.*วารสารสุทธิปริทัศน์*, 31(100), 261-273.
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม. (2562). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติปี2563-2564 TQA Criteria for Performance Excellence Framework*. พิมพ์ครั้งที่ 1 .กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ตะวันออกจำกัด (มหาชน).
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.(2565). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนมาตรฐานสากลปี2565-2568*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- อุทุมพร (ทองอุทัย) จามรمان. (2541). โมเดลคืออะไร. *วารสารวิชาการ*. 1(2),22 - 26.
- Ishak,A.H., Osman,M.R.,Manan,S.K,& Din,G. (2016). Illustrating the Development of Quality Management Instrumentation: A Systematic Literature Review. *Springer Science+Business Media Singapore*, 811- 822.

Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russell, J. D. (2000). *Educational Technology for Teaching and Learning*. 2nd edition. NJ : Merrill/Prentice-Hall.